

VINSKI KRITIKI IN USTVARJALCI

Kam plovemo?

Kaj imajo skupnega Paul Draper, Álvaro Palacios, Olivier Humbrecht, Peter Sisseck in Aleš Kristančič?

Zamisel • Bilo je konec lanskega leta, ko sem v tujem časopisju prebral najavo dogodka z imenom »Wine Creators« – ustvarjalci vina. Zamisel se je porodila, ko sta največji vinski kritik Španije José Peñín in legenda iz Priorata José Luis Pérez Verdu (Clos Martinet) staknila glavi. Skrbelo ju je, da so si slogi vina po svetu vse bolj podobni, in se spraševala, ali se temu lahko kako izognemo. Projekt je podprla skupina poslovnežev z imenom La Melonera, ki v bližini andaluzijskega mesta Ronda uresničuje projekt s podobnimi cilji (www.winecreator.net/en/organizadores.php).

• Skupina dvajsetih pomembnih svetovnih vinskih kritikov je nato določila, kdo so najbolj vplivni vinski ustvarjalci na svetu. Ustvarjalci, ki v vse bolj globaliziranem in uniformiranem svetu omogočajo pestrost okusov. Že spisek kritikov je spoštovanja vreden. Jancis Robinson je bila postavljena za častno predsednico, seznam ostalih se bere tako: Michael Betanne, Bob Campbel MW, James Halliday, Joshua Green, Robert Joseph, José Peñín ... Same ugledne avtoritete. Berem naprej. Ustvarjalci: Paul Draper, Álvaro Palacios, Olivier Humbrecht. Globoko prikimavam in berem naprej: Peter Sisseck, Aleš Kristančič. Takrat se ustavim. Presemeti me, da Movio ti kritiki sploh poznajo, kaj šele, da ga umeščajo tako visoko, v sam svetovni vrh. Pet Francozov, dva Italijana, dva Španca, Portugalca, Američan in Slovenec! Po mojem gre za zgo-

dovinski dogodek za Slovenijo. Če pomislimo, kje na vinski FIS-lestvici kotira Slovenija, je vpis na seznam, na katerem ni ne Nemca ne Avstrijca (Kracher se je sicer uvrstil, a žal prekmalu preminil) ne Novozelandca ne Avstralca, vreden še večjega spoštovanja.

Prizorišče • Mesto Ronda leži v Andaluziji, pomaknjeno od morja v divjo in težko nedostopno notranjost, obdano s hribovji. Del mesta je ločen od drugega z dramatičnim, sto dvajset metrov globokim kanjonom, čez katerega je speljan masiven kamniti most Puente Nuevo. Kot je rekel Aleš Kristančič, naravno, divje, in zato pravo mesto za tako srečanje. Ronda je znana po svoji bikoborski tradiciji in najstarejši areni za borbe za biki v Španiji, ki je še v uporabi. Tukajšnja vsakoletna predstava je najpomembnejša v Španiji in prava galerija španskega *jet-seta*. V okolici pridelujejo vina s reklom Málaga y Sierras de Málaga. Nekoč (in še vedno) znana po sladkih muškatinih, danes tudi po spodobnih belih in rdečih suhih vinih.

Konferenca • Trajala je dan in pol, kotizacija je znašala dva tisoč evrov (!). Ob odprtju je **Jancis Robinson** dejala, da gre za enkratno srečanje in da upa, da se bo našlo nekaj odgovorov, kako v današnji globalizaciji in uniformnosti ohranjati raznolikost vin in kako vinu vrniti nekaj tiste čarobnosti, ki jo je imelo. Sledile so okrogle mize, na katerih so kritiki in ustvarjalci razpravljali o sadnosti ali *terroirju*, pa o tem, kako na okus vina vplivajo

vinogradništvo, vinarstvo, tradicija, inovacije in kritiki. V nadaljevanju podajamo nekaj najbolj opaznih razmišljanj ustvarjalcev in kritikov.

Niepoort: Pri dobrem vinu gre za 50 odstotkov vpliva rastišča in 50 odstotkov vpliva vinarja. Pri velikih vinih je vpliv vinarja manjši, kar je za mnoge vinarje zelo težko, saj želijo pustiti svoj pečat. • **Bettane**: *Terroir* se mi ne zdi najboljši izraz, bolj gre za »sense of a place« (»zaznava porekla«). Primer: v Šampanji imamo Clos du Mesnil, ki prihaja iz enega vinograda, ali pa brut, ki je vrst iz vse Šampanje. Oba izražata poreklo. Če bi naredili eno samo vrst vseh vin na Zemlji, bi prav tako izražala poreklo. Bila bi drugačna kot vino z Marsa ali Venera. Drži, da hrana in s tem tudi vino nosita informacijo o poreklu, z vsakim posegom pa je informacija manjša. Seveda je še vedno veliko razprav o tem, kateri posegi so naravni in kateri ne. • **Kristančič**: Nekoč smo bili lovci, potem smo s kultiviranjem narave postali kmetje. Vprašanje sadnost ali *terroir* zame nima večjega smisla. Osnovni princip je, da spoštujes življenje vseh živih bitij. • **Niepoort**: Želim razumeti potencial vinograda. Spomnim se vinarja iz Burgundije, ki je posedoval dva vinograda drug ob drugem. Vprašal sem ga, kateri je boljši. Odvrnil je, da levi, ker daje boljše vino. Prepričan sem, da je bil desni boljši, a vinar ni razumel njegovega potenciala in ga ni znal ure-

«Namakanje je eden največjih grehov. U Riberi del Duero se sadi že povsod. Sodobni vinogradi so na povsem napačnih krajih.»

sničiti. • **Kristančič**: Načeloma so standardi, kaj je dobro vino. Če pa si pravi ustvarjalec, si lahko privoščiš osebni okus. Leta 2003 smo imeli veliko sušo, ki je povzročila potrebo po namakanju. Če bi takrat zalivali, bi rešili letnik, vendar za vedno spremenili trto. Ne bi dajala več najboljšega, kar lahko. Zato so pomembne stare trte, ki so modre. Zakaj v Bordoju ali pa pri Alvaru v Prioratu grozdje dozori in ima hkrati nižji alkohol? Več v tem primeru ne pomeni več alkohola, ampak več karakterja. Mlade trte tega ne znajo. • **Niepoort**: Obsedeni smo s prezrelstjo. Če gre globalno segrevanje na roko zrelosti, bi mi morali ravno v nasprotno smer. Še o namakanju: če namakaš, morda dvigneš kakovost, vendar skriješ karakter. S tem tudi zakrivaš razliko med letniki in omogočaš vedno precej visoko kakovost. Stalna kakovost in karakter ne gresta skupaj. Nekoč smo imeli več različnosti. Pri najboljših vinih sveta, vinih s karakterjem, bi moralo biti namakanje prepovedano, za večino vin pa je to čisto v redu. Mnogi sadijo trto tam, kjer je treba namakati. Tam je sploh ne bi smeli saditi. • **Green**: Verjetno se spomnite filma Mondovino, kjer Michael Broadbent pojasnjuje, da na nekaterih bordskijskih posestvih (Kirwan) sploh ne moreš več določiti njihovega izvora. **Serna**: Namakanje je eden največjih grehov. V Riberi del Duero se sadi že povsod. Sodobni vinogradi so na povsem napačnih krajih. (*Sisseck pri-*

kimava.) • **Bettane**: Danes sta dve težavi: sajenje na napačnih mestih in namakanje. A dokler se trgs tem strinja ... • **Niepoort**: Potem bil lahko rekli, da tudi brez pesticidov ne moremo. Obstajajo navade in slabih navad se je treba znebiti. Vendar pa so ljudje leni in povrhu so jih katere od teh slabih navad naučili tudi v šolah. • **Kristančič**: Podobno je v svetu hrane. Katera kokoš je okusnejša, tista, ki je videla petelina in se z njim ljubila, ali tista, ki je stroj za valjenje jajc? (*Odziv publike si lahko predstavljate*.) • **Niepoort**: Vino je postalo modno in modno je biti vinar. Sam pridelujem vina, ki jih bo zadovoljstvo piti, in ne vin, ki so najboljša na svetu. • **Green**: Zakaj je potem še vedno toliko vin, ki ne izražajo porekla, so izrazito sadna in dobivajo visoke ocene? Ker je bilo pivcem rečeno, da je to prava stvar. • **Dubourdieu**: Vino mora ugajati in dajati užitek. Kompleksnost je lastnost, ki se je ne da kopirati. Je zelo značilna zaznava porekla. Za slednje se je treba prilagoditi razmeram. Svet je pozabil, da je osebnost vina izražena samo takrat, kadar uporabimo trto na pravih tleh. Kaj naredi cabernet sauvignon v Bordoju tako dober? To, da diši po cabernet sauvignonu. Dober je zato, ker raste v mejnih razmerah. Grozdje je povsod po svetu vedno v eni od treh faz: nezreli, optimalni in prezreli. Kadar je nezrelo, ne izraža svojega porekla, kadar je prezrelo, prav tako ne. Samo kadar je v optimalni zrelosti, lahko pokaže

svoj izvor. • (*Preprosta, a izredna misel, ki pojasni, zakaj so si mnoga prezrela in danes vse bolj priljubljena vina vse bolj podobna. Se morda spomnite razprave, ko je Jancis Robinson velikemu Château Pavie 2003 dodelila borskih 14,5 točke. Parker več kot 95, opisa vina obeh kritikov pa sta bila zelo podobna? Parkerju je bila všeč izjemna zrelost, Robinsonova mu je očitala, da je podoben portovcu in da to ni več St. Émilion*.) • **Dubourdieu**: Naslednja težava so pivci, ki hočejo vina piti takoj, kar je njihova pravica. Seveda lahko vina pripravimo tako, da bodo uravnovežena prej, vendar za to spet tvegamo karakter. (*Usa dvorana umolkne*.) • **Palacios** (*se najprej zahvali profesorju in se čuti počaščena, ker je lahko z njim na tako pomembnem mestu*): Učili so me, da so vsa velika vina pridelana na določeni, posebej dobrih mestih. Vse, kar sem naredil, je bilo to, da sem našel tako mesto in pridelal vino, ki odraža svoje poreklo. • **Rolland (Dany)**: Pridelujemo vina, ki se lahko prodajo. Razvili smo zelo analitičen pristop k pridelavi. Hočemo, da so vina hkrati dobra in da se dobro prodajajo. Zato zahtevamo, da pride v klet le najboljše grozdje, da imamo v kleti čim manj dela. Gre za evolucijo. Procesi so naravni, a sodobni. • **Serna**: Nekateri ti posegi mejijo na intervencijo. • **Derencourt**: Govorjenje o posegih me navdihuje. Mnoge tradicionalne metode so pomenile drugorazrednost in celo povečevanje napak. Nismo stilisti, daje-

Kritiki • **Jancis Robinson, MW**: Spada med najpomembnejše pisce in vinske kritike, je avtorica številnih knjig, med njimi tudi vinske biblije The Oxford Companion to Wine. • **Jose Peñín**: Najbolj je znan po svojem vodiču Guide to Wines of Spain, ki izhaja že petnajst let. V zadnji izdaji je opisanih več kot devet tisoč vin. Je tudi predsednik založbe Grupo Peñín in direktor revije Sibaritas, ki piše o vinu in drugih užitkih. • **Michel Bettane**: Prvi vinski kritik Francije, soavtor vsakoletnega vodiča po francoskih vinih Classements des Meilleurs Vins de France. Svoje zapise je še pred nekaj leti objavljval v vodilni francoski reviji o vinu La Revue du vin de France. • **Ernesto Gentili**: Eden najpomembnejših italijanskih vinskih kritikov. Dolgo je sodeloval pri najpomembnejših italijanskih vodičih, kot sta Gambero Rosso in Vini d'Italia, je sodelavec mnogih pomembnih svetovnih publikacij, tudi La Revue du vin de France. • **Bob Campbell, MW**: Prvo ime Nove Zelandije med pisci. Lastnik najbolj znane vinske šole v Novi Zelandiji, ki temelji na WSET. Odličen komunikator in iskan član žirij na vinskih ocenjevanjih. • **Peter Moser**: Prvo ime med avstrijskimi kritiki, urednik avstrijske revije Falstaff. • **Joel Payne**: Glavni urednik poslovne revije o vinu Meininger Wine Business International. • **Stephen Tanzer**: Med najbolj upeštevanimi vinskimi kritiki na svetu, urednik revije Wine Cellar. • **Robert Joseph**: Eden najbolj znanih angleških avtorjev in kritikov, z Metcalfoom sta ustanovila revijo Wine Magazine. Avtor številnih knjig o vinu. • **James Halliday**: Mr. Australia. Ena največjih avtoritet v vinski dejavnosti sploh. Avtor več

kot štiridesetih knjig in vodičev ter iskan ocenjevalec na mednarodnih ocenjevanjih. • **David Schildknecht**: Parkerjev sodelavec pri publikaciji The Wine Advocate. Med drugim zadolžen za nekatere države Srednje Evrope, tudi za Slovenijo in Burgundijo. • **Eleonora Schoeles**: Svetovalka ruske revije za HoReCa sektor Vinnaya Karta in sodelavka pri mnogih drugih ruskih revijah o vinu. Živi v Italiji. • **Michael Fridjohn**: Mr. South Africa. Kritič, pisec in iskan član žirij na mednarodnih ocenjevanjih. • **Rodolfo Gerschman**: Urednik pomembne mehiške revije Gula and Catadores. • **Joshua Green**: Urednik vplivne ameriške revije Wine & Spirits. • **Victor de la Serna**: Pomemben španski pisec o vinu, sodelavec revij El Mundo in Sibaritas. • **John Radford**: Avtoriteta za španska vina. Redni sodelavec Decanterja in vodja Decanterjeve ocenjevalne komisije za Španijo. • **Pierre Casamayor**: Avtor mnogih pomembnih francoskih knjig o vinu in aromah v vinu, kot so L'or du vin, L'école de la dégustation, L'école des alliances in Les vignobles de Compostelle. Glavni urednik La Revue du vin de France ter iskan mednarodni ocenjevalec. • **Charles Metcalfe**: Eden najbolj znanih vinskih kritikov Anglije. Soustanovitelj trenutno največjega ocenjevanja vin na svetu International Wine Challenge in soustanovitelj nekdanje revije Wine International. • **Bernard Burtschy**: Sodelavec pri La Revue du vin de France in vodiču Le Classement (Éditions Revue du vin de France). Profesor na pariški šoli za degustacijo vin Les Grains Nobles, the Paris School.

„Uprašanje sadnost ali terroir zame nima večjega smisla. Osnovni princip je, da spoštujes življenje vseh živih bitij.“



Ustvarjalci • **Aleš Kristančič**: Eden najboljših vinogradnikov v Sloveniji in nedvomno ambasador št. 1 slovenskih vin. Pionir in motivator, zagovornik biodinamike. • **Álvaro Palacios**: Po poreklu iz znane družine iz Rioje, z bordojsko izobrazbo. Zaradi nesoglasij z družino je pri dvajsetih odšel v Priorato, kjer je z nekaj kolegi tamkajšnje vinogradništvo prestavil iz brezna na svetovni Olimp. Njegova vrst L'Ermite je eno najbolj iskanih vin na svetu. • **Carlo Ferrini**: Eden najbolj zaželenih italijanskih enologov svetovalcev, navdihuje

ga bordojski slog. Njegovo znanje uporabljajo vrhunske italijanske hiše, kot so Poliziano, Fonterotoli, Castelo di Brolio, Donnafugata, Casanova di Neri ... • **Denis Dubourdieu**: Vinar in znamenit profesor enologije na univerzi v Bordoju. Svetovalec mnogim posestvom doma in po svetu. • **Dirk Van der Niepoort**: Iz najmanjše portske hiše in eden od pionirjev pridelave rdečih vin v dolini Douro. Zagovornik tradicije in nasprotnik slabih starih navad. Njegov Batuta spada med najboljša rdeča portugalska vina. • **Federico Cotarella**: Iz znane družine pridelovalcev, sam je kmalu postal znan kot »čarodej belih vin«. Njegovo delo v Italiji je bilo večkrat pionirsko, njegova vina so kritikom zelo ljuba. Svetuje predvsem po srednji in južni Italiji. • **Jean-Claude Berrouet**: Legendarni vinar v Châteauneuf du Pape, od leta 2007 v pokojju. • **Michel Rolland**: Najbolj iskani enolog na svetu, sodeluje z več kot osemsto posestvi. Ena najbolj kontroverznih osebnosti v svetu vina. Nekateri ga kujejo v nebo, drugi menijo, da preveč zbljuje okuse. Konference se je udeležila žena Dany, sodelavka in enologinja, ki je po mnenju mnogih glava hiše, Michel pa frontman. • **Olivier Humbrecht, MW**: Če ne prvo pa vsaj eno od prvih imen Alzacije. Njegovi sivi pinoti so bojda najboljši

na planetu. Prvi francoski *Master of Wine*. Veliki zagovornik biodinamike, kar je glede na pestrost sort in leg, ki jih poseduje, izjemno delo. Pitje njegovih vin je vedno praznik. • **Paul Draper**: Vinogradniška legenda iz Kalifornije. Diplomirani filozof in doktor matematike, udeleženec (z vini) znamenite degustacije v Parizu leta 1976. Na ponovitvi pariške degustacije ob tridesetletnici leta 2006 je bil njegov Montebello 1971 razglašen za najboljšega. Kot »ogenj resničnosti« ga je v Rondi označil Victor de la Serna. • **Peter Sisseck**: Danec, enološko izobražen v Bordoju, svetovno slavo je dosegel sredi Španije, v Riberi del Duero. Njegov Pingus je eno najbolj kulturnih vin na svetu, predmet zbirateljev. • **Stéphane Derencourt**: Enolog svetovalec iz Bordoja, sicer samouk. Pod njegovim vodstvom so mnoge tehnike postale samoumevne: tekoči trakovi za selekcijo grozdja, mikrooksidacija. Svetovalec v Clos Fourtet, Pavié Macquin, Canon-Le Gaffelière in Clos de l'Oratoire, če omenimo le najbolj znane.

Več na: <http://www.winecreator.net/en/participants.php>

mo samo smernice za delo. Lahko vam zagotovim, da če bi pustili vino brez človekovega posega, bi se končalo pogubno. • (*Victor de La Serna najavi Paula Draperja, profesorja filozofije in doktorja matematike, brez formalne izobrazbe o vinu. Govori počasi, preudarno, videti je in deluje kot pravi modrec. Njegov Ridge Montebello 1996 iz rdečih bordojskih sort je bilo verjetno najbolje vino, ki so jih vinski ustvarjalci predstavljali v Rondi. U odlični formi, na vrhuncu, delikaten, z lepim kompleksnim izrazom bordojskih sort. Vino s karakterjem.*) • **Draper**: Kalifornijska tradicija je bila večinoma izgubljena s prohibicijo in po drugi svetovni vojni. Sam sem imel srečo poskusiti dobre letnike iz 20., 30. in 40. let prejšnjega stoletja. To so bila najboljša vina v zgodovini Kalifornije. Tradicionalna vina so bila bolj kompleksna kot katero koli drugo, pridelano danes. Cabernet sauvignon je sorta, ki rabi zorjenje v kleti in steklenici, zinfandel se pije, medtem ko čakamo na cabernet sauvignon. Danes se cabernet sauvignon uporablja za popolnoma

drugačne namene. Uravnotežen in pripravljen za pitje je že v sodu. A pravi potencial doseže šele z leti. Skrbijo me nove tehnologije; mnoge od njih so pozitivne, nekatere, na primer namakanje, so dvorezne, veliko pa je škodljivih. Moti me tudi to, da na fakultetah, kot je Davis v Kaliforniji, učijo ljudje, ki niso nikoli sami pridelali vina. (*Nj koncu še doda, da se ni nikoli oziral na ocene kritikov.*) • **Sisseck**: Sem Danec, ki se je preselil v Španijo, in imam bordojsko enološko izobrazbo. Sem enolog, a hkrati sem pivce in pokaševalec, kar je nujno. Danes se preveč piše o mladih vinih in premalo o vinih, ki so stara 15, 20 let. Sicer pa menim, da je vinograd najpomembnejši za dobro vino. • **Palacios**: Lep primer je garnacha v Prioratu, ki v sušnih letih mnogo manj trpi kot cabernet sauvignon in merlot. To pomeni najti pravo trto za pravo mesto. Zgodovina in človek sta stoletja delala selekcijo pri izboru najboljših mest. Zato velikega vina ne moreš narediti v tridesetih ali petdesetih letih. To je princip velikih vin. Zelo pomembno je razumeti, kaj imaš. Vem, da nimam lege Romanée Conti, imam pa nekaj drugega. • **Dubourdieu**: Inovacije so večinoma nekaj groznega, je pa res, da včasih pomagajo reševati letnike. Potrebujes veliko

znanja, da se ne odzoveš. Ne odzvati se pomeni veliko vedeti. • **Schildknecht**: Mnogi menijo, da so vinarji pod vplivom kritikov in da jih vodijo njihova mnenja. • **Gentili**: Imamo majhne in velike vinarje, vsi pa želijo pridelati veliko vino. Osnova sta prava lega in dobra kakovost. Mnogi novodobni vinarji se tega ne zavedajo. Mnogo bolj jih zanima finančni del posla. Imamo pridelovalce, na katere kritike vplivajo, in pridelovalce, na katere ne vplivajo. • **Green**: Čim si pod vplivom kritike, lahko pridelas zgolj dobro vino. Drugače pa lahko pridelas vino s posebnimi lastnostmi. • **Kristančič**: Kdor dela za trg, ni vinski ustvarjalec, kdor dela za kritike, ni vinski ustvarjalec. • **Schildknecht**: Naloga nas piscev je, da interpretiramo, in ne da narokujemo. Draga vina so vse dražja in tudi dražijo se vse hitreje. Tisti, ki pridelujejo vina zgolj za pitje, in ne vin, ki so predmet zbirateljev, investitorjev, tvegajo. Velika vina počasi postajajo nedosegljiva, zato bo treba začeti med avtorska vina vključevati tudi vina srednjega razreda. • **Dubourdieu**: Dobro se je zavedati, da najboljših vin ne bi bilo, če ne bi

bilo vin nižjega in srednjega razreda. • **Payne**: Peter (*Sisseck*), ali bi prideloval vina, če ne bi bila tako draga? Kot na primer Schubert ali Van Gogh, ki v svojem življenju nista skoraj nič zaslužila. • **Sisseck**: Ko sem začel s Pingusom, nisem vedel, kaj se bo zgodilo. A bil sem strasten in verjetno bi prideloval vina ne glede na sedanji uspeh. Zdaj je seveda mnogo lažje. • **Ferrini**: Da pridelas vino, potrebujes deset let, kar je velika investicija. Seveda si zato veliko bolj občutljiv za odzive s trga. • **Schildknecht**: Obstaja nevarnost, da bodo ljudje nekatera vina pili samo še zaradi imena. Prav tukaj bo nastal kratki stik med pridelovalcem in pivcem. • **Payne**: Sam sem bolj optimističen. Mislim, da je vpliv piscev vse manjši. Internet, blogi in podobno omogočajo večplastno komunikacijo. Dejstvo je, da prijatelju najbolj zaupaš. Vpliv enega okusa bo vedno manj pomemben. • **Schildknecht**: Odgovornost vsakega pisca je, da pokaže ves razpon vin in da o njih komunicira. • **Green**: Naj razčistimo še to, da česa takega, kot je »ameriški okus«, ni. Je pa res, da še nismo našli načina, kako dobro skomunicirati elegantnejši stil vina. Veliko lažje je pozitivno pisati o polnih, nabitih, krepljivih vinih.

Sklepi • Naslednji tak dogodek naj bi bil čez dve leti in z novim izborom ustvarjalcev, pri čemer bodo nekateri lahko ponovno izbrani. Kristančič bi poklical Nicholasa Jollyja in Olivierja Leflaiva, Betanne še koga iz Burgundije, namigi Joely Payna so Ernie Loosen, John Duval, Helen Turley, Heidi Barrett, Joao Portugal Ramos, Peter Bright. • Ob zaključku je Betanne, medtem ko sta se s Kristančičem objemala, izjavil: »Od danes naprej ste zame del velike evropske vinske družine.« Nedvomno, izbor Movie med dvanajst vplivnih vinskih ustvarjalcev sveta postavlja Slovenijo na seznam pridelovalcev visoko cenjenih vin. Veliko belo 1990 iz dvojnega magnuma je bilo v Rondi res veliko in v vrhunski formi. Peneči Puro rose 2001 in Lunar 2006 sta bila odlična. Da sta povrh še brez dodanega žvepla, je dvignilo marsikatero obrv. Še posebno pri kolegih ustvarjalcih. In obiskovalci? Večinoma visokopoznavalska publika, kritiki in Aleševi kolegi so kakovost opazili. • Na konferenci je bilo izrečenih mnogo modrih, hkrati je ostalo še marsikaj za prihodnjic, kot je na koncu povzela Jancis Robinson. Zase vem, da bom še manj dobrohoten do vin, ki imajo lepe (o)cene, ne prinašajo pa nobenega užitka oziroma informacije o poreklu. Napredek in sodobna enologija sta danes namreč zelo dvorezen meč. Po eni strani sta omogočila nedvomen in pomemben dvig kakovosti na spodnjem delu kakovostne lestvice. Kdor se poslužuje enologije, bo skoraj vedno pridelal dobro vino. Po drugi strani pa enologija mnogokrat zavira napredek pri pridelavi najboljših vin, vin s karakterjem. Vsaka znanost, tudi enologija, poskuša razumeti naravo, ne more pa je v celoti razvozlati. Današnje znanje ni dokončno. Za nekatere sedanje prakse bo, kot v vsaki stroki, čez petdeset let jasno, da so ne samo zastarele, ampak popolnoma napačne. Enologija ni evangelijska. Po drugi strani pa tisti, ki uporabljajo empirično znanje in poslušajo naravo, lahko pridelujejo vina v celotnem kakovostnem rangu: od najslabših do najboljših vin na tem svetu. Odvisno od občutka, odvisno od znanja (tudi enološkega) in razumevanja narave. To so ustvarjalci. Paul Draper in njegov pristop k pridelavi vina sta zame največji dokaz za to. »Pomembno je, da ostanemo skromni v odnosu do narave,« je priznal Álvaro Palacios.

ROBERT GORJAK, FOTO: MARIJAN MOČIVNIK



Naj
vaše ideje
poletijo

Etikete za vrhunska vina in žgane pijače.

INO d.o.o.
Cesta v Trnovlje 7
3000 Celje
tel.: 03 42 54 100
fax: 03 42 54 146
www.ino.si

ino
Grafično podjetje d.o.o.

Ptujska tiskarna d.o.o.
Zagrebska cesta 46a
2251 Ptuj
tel.: 02 78 80 210
fax: 02 78 80 230
www.ptujaska-tiskarna.si

ptujaska tiskarna